

**Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1936 r.  
Izba II karna  
sygn. 2 K. 1490/35**

**Teza**

Stan wyższej konieczności przewidziany wart. 22 k.k. wtedy jedynie może mieć miejsce, gdy sprawca działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa, które nie wynikało z winy osób, przeciwko którym skierowane zostało występné działanie.

**Z uzasadnienia**

1. Kasacja oskarżonego R. zarzuca obrazę art. 51, 379 i 492 k.p.k. i art. 21 i 22 k.k. przez (...).

c) brak należytego uzasadnienia wniosku, że oskarżony, który zmierzał do uniemożliwienia napaści uzbrojonych K. i J. na P. nie działał w stanie obrony koniecznej bądź przy jej przekroczeniu, jak również przez nierozważenie wniosku o uznanie, że oskarżony działał w stanie wyższej konieczności.

Kasacja oskarżonego S. zarzuca obrazę art. 379 k.p.k. i 21 k.k. przez (...) e) odrzucenie wniosku o uznanie, że oskarżeni działali w stanie obrony koniecznej, pomimo że, jak stwierdził świadek J., oskarżony R. strzelił, gdy świadek zamierzał rzucić w niego toporkiem, ponadto zaś J. i K. byli uzbrojeni (...).

4) Zarzuty pod „c” i „e” są niezasadne. Sądy obydwu instancyj wyczerpująco i bez błędu logicznego uzasadniły odrzucenie twierdzenia oskarżonych, jakoby działali oni w obronie koniecznej, uznając, że bójka przewidziana wart. 240 k.k. w której udział został im przypisany, wynikała z wyłącznej inicjatywy oskarżonych. Słuszność tego wniosku odnosi się do istoty sprawy, twierdzenia kasacji oparte na odmiennym od wyroku przedstawieniu przebiegu zajścia jako wnioski strony, nie ulegają rozważeniu Sądu Najwyższego, przy czym stwierdzić należy, że pogląd kasacji, jakoby o działaniu w obronie koniecznej mogły świadczyć takie momenty bójki, w czasie której przewaga sił i inicjatywa była po stronie pokrzywdzonych, jest błędny, skoro bowiem oskarżonym przypisany został udział we wzajemnej bójce, a nie spowodowanie takich czy innych uszkodzeń pokrzywdzonym, okoliczność, że w toku tej bójki w pewnych jej fragmentach byli oni stroną broniącą się, nie nadawała działaniu ich cech obrony koniecznej, która mogłaby mieć miejsce w tym jedynie wypadku, gdy sam udział w bójce nastąpił w wyniku odpierania bezpośredniego bezprawnego zamachu, nie zaś gdy, do czego ogranicza się twierdzenie kasacji, uczestnik bójki w wyniku jej znajduje się w położeniu mogącym i jemu grozić niebezpieczeństwem. Skoro ustalił Sąd, że oskarżeni nie działali w celu odparcia bezpośredniego bezprawnego zamachu na jakiegokolwiek ich dobro własne lub innej

osoby, to tym samym ustalił brak podstaw do uznania, że mogło z ich strony mieć miejsce przekroczenie granic obrony koniecznej. Strona, wnosząc o uznanie, że oskarżeni działali w stanie obrony koniecznej bądź przy przekroczeniu jej granic, powoływała się na to, że działali oni w obronie przed napaścią na nich pokrzywdzonych. W tych warunkach mogło mieć miejsce jedynie uznanie, że istotnie miała miejsce obrona konieczna, bądź przekroczenie ich granic w razie przyjęcia przez Sąd tezy, że miała miejsce bezprawna napaść na oskarżonych ze strony pokrzywdzonych, nie mógł natomiast istnieć stan wyższej konieczności, przewidziany wart. 22 k.k., który wtedy jedynie może mieć miejsce, gdy sprawca działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa, które nie wynikało z winy osób, przeciwko którym skierowane zostało występné działanie, nierozważenie zatem przez Sąd, czy warunki przewidziane wart. 22 k.k. nie miały miejsca, uchybienia nie stanowiło, nie mogło bowiem rozważenie tej okoliczności mieć żadnego wpływu na treść wyroku.

[Cytowane artykuły: 21 k.k., 22 k.k., 286 k.k., 51 k.p.k., 379 k.p.k., 492 k.p.k.]